

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (nionde avdelningen)

den 27 februari 2020*

”Överklagande – EUGFJ, EGFJ och Ejflu – Betalningar som undantagits från finansiering från Europeiska unionen – Betalningar som verkställts av Republiken Litauen – Stöd för förtidspension – Förordning (EG) nr 1257/1999 – Artikel 33m.1 – Missuppfattning av bevisning”

I mål C-79/19 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 1 februari 2019,

Republiken Litauen, inledningsvis företrädd av R. Krasuckaitė, i egenskap av ombud och därefter av K. Dieninis, i egenskap av ombud,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Europeiska kommissionen, företrädd av J. Jokubauskaitė och J. Aquilina, båda i egenskap av ombud,

svarande i första instans,

meddelar

DOMSTOLEN (nionde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden S. Rodin samt domarna D. Šváby (referent) och N. Piçarra,

generaladvokat: G. Pitruzzella,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: litauiska.

Dom

- 1 Republiken Litauen har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 22 november 2018, Litauen/kommissionen (T-508/15, ej publicerad, EU:T:2018:828) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogillade tribunalen Republiken Litauens talan om ogiltigförklaring av kommissionens genomförandebeslut (EU) 2015/1119 av den 22 juni 2015 om undantagande från unionsfinansiering av vissa betalningar som verkställts av medlemsstaterna inom ramen för Europeiska garantifonden för jordbruket (EGF) och inom ramen för Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) (EUT L 182, 2015, s. 39), i den mån Republiken Litauen däri ålades en finansiell korrigerings på 5 procent, vilket således innebar att det belopp på 1 938 300,08 euro som betalats som finansiering för åtgärden ”förtidspension” under perioden 16 oktober 2010–15 oktober 2013 undantogs (nedan kallat det omtvistade beslutet).

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

Förordning nr 1257/1999

- 2 Artikel 10 i rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGF) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar (EGT L 160, 1999, s. 80), i dess lydelse enligt akten om villkoren för Republiken Tjeckien, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen (EUT L 236, 2003, s. 33) (nedan kallad förordning nr 1257/1999), återfanns i kapitel IV som hade rubriken ”Förtidspensionering”, vilket omfattades av avdelning II, som hade rubriken ”Åtgärder för utveckling i landsbygden” i nämnda förordning. I punkt 1 i denna artikel föreskrevs följande:

”Stöd till förtidspensionering från jordbruk skall bidra till att uppnå följande mål, nämligen

- att äldre jordbrukare som bestämmer sig för att upphöra med jordbruk får en inkomst,
- att uppmuntra äldre jordbrukare att lämna över till jordbrukare som kan förbättra, när detta är nödvändigt, de kvarvarande jordbruksföretagens ekonomiska livskraft,
- att den jordbruksmark som inte kan brukas med tillfredsställande lönsamhet ställs om till andra ändamål.”

- 3 I artikel 11.1 i förordningen föreskrevs följande:

”Den som överlåter ett jordbruk skall

- slutgiltigt upphöra med allt yrkesmässigt jordbruk, men får fortsättningsvis bedriva icke-yrkesmässigt jordbruk och nyttja byggnaderna,
- vid överlåtelsen vara minst 55 år gammal men ännu inte ha uppnått den normala pensionsåldern,

och

– ha bedrivit jordbruk under de tio år som föregår överlåtelsen.”

- 4 I artikel 33b.1 andra stycket i samma förordning definierades ”delvis självförsörjande jordbruk” som ”jordbruk som främst producerar för egen konsumtion men som också saluför en andel av sin produktion”.
- 5 Det framgår av artikel 33l i förordning nr 1257/1999 att bestämmelserna i del III, med rubriken ”Undantag”, i kapitel IXa, med rubriken ”Särskilda åtgärder för de nya medlemsstaterna”, i avdelning II, med rubriken ”Åtgärder för utveckling av landsbygden”, i förordningen angav de fall där bland annat Republiken Litauen hade rätt att inte uppfylla de kriterier för rätt till stöd som angavs för åtgärderna i kapitlen I, IV, V och VII i nämnda förordning.
- 6 I artikel 33m.1 i samma förordning föreskrevs följande:

”Med avvikelse från artikel 11.1 andra strecksatsen skall jordbrukare i Litauen som har tilldelats en mjölkkvot ... vara berättigade till förtidspensionering på villkor att de är under 70 år vid överlåtelsen av jordbruket.

Stödbeloppet skall vara avhängigt av de maximibelopp som är fastställda i bilagan till denna förordning och skall beräknas i förhållande till mjölkkvotens storlek och den totala jordbruksverksamheten i företaget.

Mjölkkvoter som har tilldelats någon som överlåter ett jordbruk skall återföras till den nationella mjölkkvotsreserven utan någon ytterligare kompensationsbetalning.”

Förordning nr 1698/2005

- 7 I artikel 20 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) (EUT L 277, 2005, s. 1), i dess lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 1463/2006 av den 19 juni 2006 (EUT L 277, 2006, s. 1) (nedan kallad förordning 1698/2005), föreskrevs följande:

”Stöd för bättre konkurrenskraft inom jord- och skogsbruket skall avse

a) åtgärder för att främja kunskap och höja den mänskliga potentialen genom

...
iii) förtidspension för jordbrukare och anställda inom lantbruket,

...

d) övergångsåtgärder i ... Litauen ... i fråga om

i) stöd för delvis självförsörjande jordbruksföretag som är under omstrukturering,

...”

- 8 I artikel 23.1 och 23.2 i förordning nr 1698/2005 föreskrevs följande:

”1. Stöd enligt artikel 20 a iii skall beviljas

a) jordbrukare som upphör med jordbruket i syfte att överlåta sitt jordbruksföretag till en annan jordbrukare,

b) anställda inom lantbruk som slutgiltigt upphör med sitt arbete inom jordbruket när jordbruksföretaget överförs.

2. Den överlåtande parten skall

a) vara minst 55 år, dock utan att ha uppnått den normala pensionsåldern vid den tidpunkt då jordbruksföretaget överläts, eller högst tio år yngre än den normala pensionsåldern i medlemsstaten i fråga vid den tidpunkten,

b) slutgiltigt upphöra med allt yrkesmässigt jordbruk,

c) ha bedrivit jordbruk under de tio år som föregår överlåtelsen.”

9 I artikel 34.1 i denna förordning föreskrevs följande:

”Stöd enligt artikel 20 d i för jordbruksföretag som i första hand producerar för den egna konsumtionen men som också säljer en viss del av sin produktion (”delvis självförsörjande jordbruksföretag”) skall beviljas jordbrukare som lämnar in en affärsplan.”

10 I artikel 94 andra stycket föreskrevs att förordningen skulle tillämpas på gemenskapens stöd avseende den programperiod som började den 1 januari 2007.

Förordning nr 1306/2013

11 I artikel 52.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitik och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 (EUT L 347, 2013, s. 549, nedan kallad förordning nr 1306/2013), föreskrivs följande:

”Kommissionen ska göra en bedömning av de belopp som ska undantas med hänsyn till hur stor bristen på överensstämmelse är. Kommissionen ska beakta överträdelsens art samt den ekonomiska förlust som unionen lidit. Den ska grunda den inställda utbetalningen på fastställandet av de belopp som använts felaktigt och får, när dessa belopp inte kan fastställas genom rimliga ansträngningar, tillämpa extrapolerade korrigeringar eller schablonkorrigeringar. Schablonkorrigeringar ska endast tillämpas när det, på grund av de aktuella omständigheterna eller på grund av att medlemsstaten inte har tillhandahållit kommissionen nödvändig information, inte är möjligt att genom rimliga ansträngningar närmare fastställa den ekonomiska förlust som unionen lidit.”

Beslut om godkännande av landsbygdsutvecklingsplaner

12 Genom besluten K(2004) 2949 slutlig av den 3 augusti 2004 och K(2007) 5076 slutlig av den 19 oktober 2007 godkände Europeiska kommissionen landsbygdsutvecklingsplaner för åren 2004–2006 respektive 2007–2013, för genomförande av åtgärden ”förtidspension” inom ramen för yrkesmässigt jordbruk.

Bakgrund till tvisten

13 Bakgrunden till tvisten har beskrivits av tribunalen i punkterna 23–44 i den överklagade domen och kan, utifrån behovet i förevarande mål, sammanfattas enligt följande.

- 14 Kommissionen genomförde den 20–24 april 2009 en revision i Litauen för kontroll av överensstämmelse avseende åtgärden ”Förtidspension inom ramen för yrkesmässigt jordbruk” i enlighet med förordning nr 1257/1999, vad gäller landsbygdsutvecklingsplanerna 2004–2006, och förordning nr 1698/2005, vad gäller landsbygdsutvecklingsplanerna 2007–2013.
- 15 I enlighet med artikel 11 i kommissionens förordning (EG) nr 885/2006 av den 21 juni 2006 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1290/2005 när det gäller godkännande av utbetalningsställen och andra organ och avslutande av räkenskaperna för EGFJ och EJFLU (EUT L 171, 2006, s. 90, nedan kallad förordning nr 885/2006) översände kommissionen, efter avslutat förfarande, sin slutliga ståndpunkt till de litauiska myndigheterna genom skrivelse av den 9 oktober 2012. Kommissionen bibehöll i denna skrivelse, efter att ha citerat förlikningsorganets yttrande och slutsatserna i dess slutrapport av den 27 januari 2012, sin ståndpunkt avseende tolkningen av begreppet ”bedrivande av yrkesmässigt jordbruk” av en jordbrukare innan vederbörande kan komma i åtnjutande av åtgärden för förtidspension. Efter att ha beaktat definitionen av delvis självförsörjande jordbruksföretag i Litauen, vilken fastställts inom ramen för åtgärden ”delvis självförsörjande jordbruksföretag”, drog kommissionen slutsatsen att yrkesmässigt jordbruk som i efterhand har definierats av Republiken Litauen kunde leda till slutsatsen att sådan verksamhet omfattade jordbruksföretag som inte uppfyllde minimikraven för att betraktas som delvis självförsörjande jordbruk. Kommissionen har i detta avseende hänvisat till exemplet att ett jordbruksföretag med två kor har ansetts utgöra yrkesmässigt jordbruk av de litauiska myndigheterna, trots att ett sådant jordbruksföretag inte uppfyller minimikraven för att betraktas som ett delvis självförsörjande jordbruksföretag. Kommissionen drog härav slutsatsen att de litauiska myndigheternas efterhandskontroller inte var lämpliga för att visa att den finansiella risken var lägre än den föreslagna finansiella korrigeringen. Kommissionen fann därför att en schablonmässig finansiell korrigerings skulle tillämpas, eftersom de litauiska myndigheterna hade införlivat kraven i unionslagstiftningen på ett ofullständigt sätt.
- 16 Genom kommissionens genomförandebeslut 2013/123/EU av den 26 februari 2013 om undantagande från EU-finansiering av vissa betalningar som verkstälts av medlemsstaterna inom ramen för garantisektionen vid EUGFJ, inom ramen för EGFJ och inom ramen för EJFLU (EUT L 67, 2013, s. 20), nedan kallat genomförandebeslut 2013/123), påförde kommissionen Republiken Litauen en finansiell korrigerings på 5 procent, på totalt 3 033 008,85 euro, för de medel som betalats ut inom ramen för åtgärden ”Förtidspension” under överträdelseperioden, i förevarande fall från den 8 juli 2007 till den 15 oktober 2010.
- 17 I en sammanfattande rapport sammanfattade kommissionen skälen till den schablonmässiga korrigerings som gjorts efter de kontroller som utförts i samband med förfarandet för kontroll av överensstämmelse. Kommissionen angav bland annat att de litauiska myndigheterna inte hade visat att den definition av begreppet ”yrkesmässigt jordbruk” som fastställts vid efterhandskontrollen överensstämde med definitionen av delvis självförsörjande jordbruksföretag och att en efterhandskontroll av dessa myndigheter därför inte var lämplig för att visa att den finansiella risken var lägre än den schablonmässiga korrigerings som hade tillämpats.
- 18 Republiken Litauen har inte bestritt genomförandebeslut 2013/123, i vilket denna schablonmässiga finansiella korrigerings fastställs.
- 19 Den 27 juni 2014 sände kommissionen ett formellt meddelande till Republiken Litauen i enlighet med artikel 11.2 tredje stycket och artikel 16.1 i förordning nr 885/2006 om de medel som betalats ut inom ramen för åtgärden ”Förtidspension inom ramen för yrkesmässigt jordbruk” under perioden från den 16 oktober 2010 till den 15 oktober 2013.

- 20 Kommissionen angav att det rörde sig om ett kompletterande formellt meddelande angående den revision som ledde fram till genomförandebeslut 2013/123, i vilket det angavs att en ny finansiell korrigering för denna period skulle åläggas Republiken Litauen av samma skäl som de som angavs i den sammanfattande revisionsrapporten.
- 21 Kommissionen har i detta avseende hänvisat till flera handlingar som upprättats i samband med antagandet av genomförandebeslut 2013/123, inbegripet dess slutliga ståndpunkt av den 9 oktober 2012. Kommissionen bifogade även därtill den sammanfattande rapporten avseende detta beslut, enligt vilken de litauiska myndigheterna inte hade visat att den definition av begreppet ”yrkesmässigt jordbruk” som fastställts vid efterhandskontrollen överensstämde med definitionen av delvis självförsörjande jordbruksföretag och att en efterhandskontroll av dessa myndigheter därför inte var lämplig för att visa att den finansiella risken var lägre än den föreslagna schablonmässiga korrigeringen. Kommissionen drog således slutsatsen att en ny schablonmässig korrigering på 5 procent skulle tillämpas på grund av dessa brister.
- 22 Den 17 juli 2014 meddelade det litauiska jordbruksministeriet skriftligen att det motsatte sig den korrigering som kommissionen hade föreslagit och begärde att ärendet skulle hänskjutas till förlikningsorganet. I denna skrivelse betonade det litauiska jordbruksministeriet att den nya föreslagna korrigeringen var oproportionerlig, eftersom den skada som kunde komma att påverka unionen, avseende perioden från den 16 oktober 2010 till den 15 oktober 2013, endast uppgick till 16 788,34 euro. Det litauiska jordbruksministeriet erinrade även om omfattningen av de litauiska myndigheternas efterhandskontroll och de kriterier som ligger till grund för denna kontroll. Det litauiska jordbruksministeriet gjorde dessutom gällande att skyldigheten att tillämpa kvantitativa kriterier, såsom det berörda jordbruksföretagets storlek eller storleken på inkomsterna, var rättsstridig. Det litauiska jordbruksministeriet beskrev i detta avseende Litauens konkreta situation och de eventuella negativa konsekvenser som en jämförelse mellan begreppet bedrivande av ”yrkesmässigt jordbruk” och begreppet ”delvis självförsörjande jordbruksföretag” skulle kunna medföra.
- 23 Den 17 december 2014 angav förlikningsorganet att det inte var möjligt att nå en förlikning, eftersom det rörde sig om en fortlöpande finansiell korrigering, och den ursprungliga finansiella korrigeringen hade fastställts genom genomförandebeslut 2013/123, vilket inte hade bestritts.
- 24 Den 10 mars 2015 underrättade kommissionen de litauiska myndigheterna om att det, i avsaknad av en väsentlig förändring av orsakerna till att den ursprungliga finansiella korrigeringen hade ålagts och med hänsyn till att de litauiska myndigheterna inte hade vidtagit någon korrigerande åtgärd, var motiverat att tillämpa samma schablonmässiga finansiella korrigering på 5 procent på de betalningar som verkställts inom ramen för åtgärden ”Förtidspension”.
- 25 Den 22 juni 2015 antog kommissionen det omtvistade beslutet. I detta beslut påförde kommissionen Republiken Litauen, i enlighet med artikel 52 i förordning nr 1306/2013, en finansiell korrigering på 5 procent, på totalt 1 938 300,08 euro, för de medel som betalats ut inom ramen för åtgärden ”Förtidspension” under perioden från den 16 oktober 2010 till den 15 oktober 2013, med motiveringen att Republiken Litauen inte hade utfört en adekvat kontroll av jordbrukarnas skyldighet att bedriva yrkesmässigt jordbruk innan de kunde beviljas stöd för förtidspension.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

- 26 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 2 september 2015 väckte Republiken Litauen talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet. Republiken Litauen åberopade en enda grund avseende åsidosättande av artikel 52.2 i förordning nr 1306/2013, jämförd med proportionalitetsprincipen. Denna grund bestod av två delar, nämligen att den schablonmässiga

korrigerings som ålagts genom det omtvistade beslutet inte tog hänsyn till överträdelsens art och till den ekonomiska skada som unionen lidit och vidare att denna schablonmässiga finansiella korrigerings var oproportionerlig.

- 27 Genom den överklagade domen fann tribunalen att talan inte kunde vinna bifall på denna grund och ogillade därför talan.

Parternas yrkanden

- 28 Republiken Litauen har yrkat att domstolen ska
- upphäva den överklagade domen och ogiltigförklara det omtvistade beslutet, och
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna för förfarandet vid tribunalen och för överklagandet.
- 29 Kommissionen har yrkat att överklagandet ska ogillas och att domstolen ska förplikta Republiken Litauen att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

- 30 Republiken Litauen har åberopat två grunder till stöd för sitt överklagande. Denna medlemsstat har inom ramen för sin första grund gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig tolkning och tillämpning av artikel 33m.1 i förordning nr 1257/1999 när den fann att innehavet av en mjölkkvot inte utgjorde ett uppenbart bevis för att en litauisk jordbrukare hade deltagit i yrkesmässigt jordbruk. Inom ramen för den andra grunden har nämnda medlemsstat gjort gällande att tribunalen missuppfattade bevisningen när den i punkterna 74–79 i den överklagade domen slog fast att den litauiska regeringen inte hade visat att innehavet av en mjölkkvot innebar att den berörda jordbrukaren bedrev yrkesmässigt jordbruk.

Den första grunden

Parternas argument

- 31 Den första grunden består av två delar.
- 32 Republiken Litauen har genom den första grundens första del gjort gällande att tribunalen i punkterna 72, 82 och 83 i den överklagade domen gjorde en felaktig tolkning och tillämpning av artikel 33m.1 i förordning nr 1257/1999. Republiken Litauen har närmare bestämt kritiserat tribunalen för att inte ha tolkat denna bestämmelse så, att tilldelningen av en mjölkkvot till en litauisk jordbrukare är ett viktigt kriterium för att denne ska kunna vara berättigad till förtidspension.
- 33 Enligt Republiken Litauen följer denna tolkning av själva lydelsen i artikel 33m.1 i förordning nr 1257/1999, eftersom det i denna bestämmelse föreskrivs att litauiska jordbrukare som har tilldelats en mjölkkvot kan vara berättigade till förtidspension. Det anges vidare däri att den överlåtande jordbrukarens mjölkkvoter ska återföras till den nationella reserven och att stödbeloppet ska beräknas i förhållande till mjölkkvotens storlek.
- 34 Republiken Litauen har dessutom gjort gällande att det undantag som föreskrivs i artikel 33m.1 i förordning nr 1257/1999 är resultatet av ett uttryckligt beaktande av situationen inom mjölksektorn i Litauen. Användningen av begreppet mjölkkvot i denna bestämmelse är således inte obetydlig.

- 35 Republiken Litauen har genom den första grundens andra del gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig tillämpning av sin egen praxis när den i punkterna 72, 78 och 84 i den överklagade domen slog fast att enbart innehav av en mjölkkvot eller registrering av ett slaktdjur i den aktuella databasen inte var tillräckligt för att fastställa att jordbrukaren bedrev yrkesmässigt jordbruk. Republiken Litauen har närmare bestämt hänvisat till domen av den 25 februari 2015, Polen/kommissionen (T-257/13, ej publicerad, EU:T:2015:111), enligt vilken produktionskriterierna endast är nödvändiga för att avgöra om jordbrukaren har uppburit en faktisk inkomst och inte syftar till att införa en miniminivå för ekonomisk dynamik i jordbruksföretaget, under vilken detta företag inte anses utgöra yrkesmässigt jordbruk.
- 36 Republiken Litauen har således gjort gällande att tribunalen gjorde sig skyldig till felaktig rättstillämpning när den fann att innehavet av en enda ko som möjliggör försäljning av två eller tre liter mjölk per dag eller av en uppfödningssverksamhet som består av en enda ko som därefter har slaktats var försumbar och därför inte kunde ge någon faktisk inkomst. Tribunalen har härigenom infört en miniminivå under vilken ett jordbruksföretag inte kan anses utgöra yrkesmässigt jordbruk.
- 37 Kommissionen har gjort gällande att den första grunden ska underkännas i sin helhet.

Domstolens bedömning

- 38 Vad gäller den första grundens första del framgår det av domstolens fasta praxis att inte bara lydelsen ska beaktas vid tolkningen av en unionsbestämmelse, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i.
- 39 Såsom anges i artikel 10 i förordning nr 1257/1999 syftar förordningen bland annat till att stödja förtidspension inom jordbrukssektorn för att bland annat ge äldre jordbrukare som bestämmer sig för att upphöra med jordbruk en inkomst och förbättra den ekonomiska livskraften hos jordbruksföretagen genom att främja att äldre jordbrukare ersätts.
- 40 För att kunna beviljas stöd för förtidspension ska jordbrukaren uppfylla tre villkor som anges i artikel 11.1 i denna förordning, nämligen att vederbörande slutgiltigt ska upphöra med allt yrkesmässigt jordbruk, vid överlåtelsen av jordbruket vara minst 55 år gammal men ännu inte ha uppnått den normala pensionsåldern och ha bedrivit jordbruk under de tio år som föregår nämnda överlåtelse.
- 41 I artikel 33m.1 i förordning nr 1257/1999 föreskrivs ett undantag som är tillämpligt på Republiken Litauen vad gäller stödordningen för förtidspension. I bestämmelsen föreskrivs således följande: ”Med avvikelse från artikel 11.1 andra strecksatsen [i denna förordning] skall jordbrukare i Litauen som har tilldelats en mjölkkvot ... vara berättigade till förtidspensionering på villkor att de är under 70 år vid överlåtelsen av jordbruket”.
- 42 Lydelsen i artikel 33m.1 första stycket i förordning nr 1257/1999 lämnar således inget utrymme för tvivel om att det undantag som föreskrivs i denna bestämmelse endast avser de berörda litauiska jordbrukarnas ålder. För det första framgår det klart av lydelsen att det i denna bestämmelse föreskrivs ett undantag ”från andra strecksatsen” i artikel 11.1 i denna förordning, det vill säga den som avser ålderskravet. För det andra följs uttrycket ”på villkor” som bland annat återfinns i den franska, spanska, italienska, portugisiska och engelska versionen av artikel 33m.1 första stycket i nämnda förordning omedelbart av angivelsen av dessa jordbrukares ålder.
- 43 I motsats till vad Republiken Litauen har gjort gällande utgör artikel 33m.1 första stycket i förordning nr 1257/1999 således inte något undantag från villkoret i artikel 11.1 i denna förordning avseende bedrivande av yrkesmässigt jordbruk, genom att den gör innehavet av en mjölkkvot till ett avgörande

kriterium för bedrivandet av yrkesmässigt jordbruk. Angivelsen om innehav av en sådan kvot syftar i själva verket endast till att identifiera de litauiska jordbrukare som kan komma att omfattas av det undantag avseende ålder som föreskrivs i denna bestämmelse.

- 44 Detta undantag befriar således inte litauiska jordbrukare som vill beviljas stöd för förtidspension från att bevisa att de uppfyller de övriga villkor som anges i artikel 11.1 i förordning nr 1257/1999 och, i synnerhet, att de har bedrivit yrkesmässigt jordbruk.
- 45 Denna bedömning påverkas inte av att det undantag som föreskrivs i artikel 33m.1 i förordningen, såsom Republiken Litauen har påpekat, är resultatet av att situationen inom mjölksektorn i Litauen uttryckligen har beaktats. Såsom har konstaterats i punkt 43 ovan syftar nämligen angivelsen om innehav av en mjölkkvot endast till att identifiera de litauiska jordbrukare som kan komma att omfattas av undantaget från ålderskravet vad gäller stödordningen för förtidspension. Endast litauiska jordbrukare som har tilldelats en mjölkkvot kan nämligen omfattas av detta åldersrelaterade undantag.
- 46 Tribunalen gjorde sig således inte skyldig till felaktig rättstillämpning när den i punkt 72 i den överklagade domen konstaterade dels att endast den omständigheten att en mjölkkvot har tilldelats inte gör det möjligt att dra slutsatsen att en jordbrukare bedriver yrkesmässigt jordbruk dels, i punkt 83 i den överklagade domen, att artikel 33m.1 i förordning nr 1257/1999 endast innehåller ett undantag med avseende på den ålder som de litauiska jordbrukarna måste ha uppnått för att omfattas av stödordningen för förtidspension och att detta undantag inte innebär att dessa jordbrukare befrias från skyldigheten att uppfylla de andra villkoren för att kunna omfattas av nämnda stödordning.
- 47 Härav följer att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den första grundens första del.
- 48 Vad gäller den första grundens andra del, genom vilken Republiken Litauen har gjort gällande att tribunalen, i strid med sin egen och domstolens praxis, har infört en miniminivå under vilken en jordbrukare presumeras inte bedriva yrkesmässigt jordbruk, påpekar domstolen att denna delgrund bygger på en felaktig och ofullständig tolkning av den överklagade domen.
- 49 I motsats till vad klaganden har hävdats gjorde tribunalen nämligen en korrekt bedömning av situationen med hänsyn till bestämmelserna i förordning nr 1257/1999 och relevant rättspraxis.
- 50 Det framgår således av punkterna 52–56 i den överklagade domen för det första att tribunalen endast erinrade om att kommissionen, inom ramen för ett förfarande för kontroll av överensstämmelse som kan leda till en schablonmässig korrigerande, har ett stort utrymme för skönsmässig bedömning och att den, för att kunna motivera varför den vägrat att belasta unionens budget med vissa utgifter, måste lägga fram bevisning för att det föreligger allvarligt och skäligt tvivel beträffande de utgifter som den berörda medlemsstaten har verkställt. Det ankommer således på den berörda medlemsstaten att bevisa att villkoren för att erhålla den finansiering som kommissionen nekat är uppfyllda.
- 51 För det andra erinrade tribunalen, i punkterna 65–67 i den överklagade domen om att den berörda jordbrukaren måste ha bedrivit yrkesmässigt jordbruk för att kunna beviljas förtidspension. Tribunalen preciserade i punkt 68 i nämnda dom att utövandet av en verksamhet som är begränsad till att tillgodose jordbrukarens och dennes familjs behov inte kan likställas med utövande av en verksamhet som ger upphov till inkomster som motsvarar ”yrkesmässigt jordbruk”. Tribunalen preciserade även, i punkt 69 i samma dom, att produktionskriterierna endast är nödvändiga för att avgöra om den berörda jordbrukaren uppbar en faktisk inkomst och inte är avsedda att införa en miniminivå för ekonomisk dynamik i jordbruksföretaget under vilken jordbrukaren inte kan beviljas stöd för förtidspension, trots att vederbörande har bedrivit sin verksamhet i yrkesmässigt syfte.
- 52 I förevarande fall avsåg kommissionens tvivel, såsom tribunalen erinrade om i punkterna 70 och 72 i den överklagade domen, det förhållandet att enbart den omständigheten att en litauisk jordbrukare är registrerad i en databas som omfattar dem som tilldelats mjölkkvoter, var ett relevant kriterium för att

anse att en sådan jordbrukare bedrev yrkesmässigt jordbruk, trots att det var tillräckligt att vederbörande hade en ko och sålde två eller tre liter mjölk per dag för att kunna registreras i databasen, vilket vidare enbart grundat på denna omständighet medförde att jordbrukaren kunde beviljas stöd för förtidspension.

- 53 Det ankom således på Republiken Litauen att visa att kommissionens konstateranden var felaktiga och att även dessa små jordbruksföretag som var registrerade i databasen för mjölkkvoter genererade faktiska och inte obetydliga inkomster, vilket således uppfyllde kriteriet avseende bedrivande av yrkesmässigt jordbruk i den mening som avses i artikel 11.1 tredje strecksatsen i förordning nr 1257/1999, utan att omfattningen av den ekonomiska dynamiken i det berörda jordbruksföretaget behövde beaktas i detta avseende.
- 54 Efter att i punkterna 73–77 i den överklagade domen således ha prövat samtliga bevis som Republiken Litauen lagt fram drog tribunalen slutsatsen, i punkt 78 i samma dom, att Republiken Litauen inte hade lyckats skingra kommissionens allvarliga och skäligen tvivel beträffande ett eventuellt beviljande av stöd för förtidspension till litauiska jordbrukare som, trots att de hade registrerats i databasen för mjölkkvoter, endast hade en ko och således inte kunde anses uppbära någon inkomst inom ramen för ett yrkesmässigt jordbruk.
- 55 Det framgår av det ovan anförda att tribunalen, i motsats till vad klaganden har hävdad, inte alls har uppställt en miniminivå under vilken det kan presumeras att det inte förekommer något yrkesmässigt jordbruk, det vill säga i förevarande fall produktion av mjölk med hjälp av en enda ko.
- 56 Tribunalen gjorde således en riktig bedömning när den, i punkt 89 i den överklagade domen, drog slutsatsen att kommissionen hade fog för att ifrågasätta relevansen av registreringen av litauiska jordbrukare i databaser avseende jordbrukssektorn, såsom databasen för de jordbrukare som tilldelats mjölkkvoter, som ett kriterium för att fastställa huruvida den berörda jordbrukaren hade bedrivit yrkesmässigt jordbruk innan vederbörande kunde beviljas stöd för förtidspension.
- 57 Med hänsyn till dessa omständigheter, kan överklagandet inte bifallas såvitt avser den första grundens andra del.
- 58 Av det ovan anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den första grunden.

Den andra grunden

Parternas argument

- 59 Republiken Litauen har genom sin andra grund gjort gällande att tribunalen, i punkterna 74–79 i den överklagade domen, missuppfattade bevisningen när den fann att denna medlemsstat inte hade visat att innehavet av en mjölkkvot styrkte att det förekom yrkesmässigt jordbruk.
- 60 Den andra grunden består av två delar.
- 61 Genom den andra grundens första del har Republiken Litauen gjort gällande att tribunalen, i punkt 74 i den överklagade domen, av den bevisning som Republiken Litauen hade inkommit med borde ha dragit slutsatsen att åtgärden för förtidspension var knuten till systemet med mjölkkvoter, vilket innebar att en litauisk jordbrukares registrering i databasen för dessa kvoter var ett betydelsefullt kriterium för beviljande av stöd till förtidspension. Republiken Litauen har i detta avseende påpekat att den vid tribunalen åberopade en revision som kommissionen utförde i april 2005 avseende den

nationella tillämpningen av stödåtgärder inom sektorn för mjölkprodukter och särskild rapport nr 4/2008 från Europeiska unionens revisionsrätt om genomförandet av mjölkkvoter i de medlemsstater som anslöt sig till unionen den 1 maj 2004.

- 62 Enligt Republiken Litauen utgjorde dessa handlingar en indikation på deltagande på marknaden och kunde följaktligen visa att en litauisk jordbrukare som tilldelats en mjölkkvot bedrev yrkesmässigt jordbruk. Det har i detta avseende föga betydelse att det vid den revision som genomfördes den 20–24 april 2009 inom ramen för åtgärden för förtidspension, inte genomfördes någon kontroll av databasen för mjölkkvoter, eftersom kommissionen sedan år 2004 kände till mjölkkvotsystemet.
- 63 Republiken Litauen anser även att det var fel av tribunalen att i punkt 74 i den överklagade domen finna att systemet med mjölkkvoter inte var kopplat till åtgärder för landsbygdsutveckling, såsom åtgärden för förtidspension. Det framgår nämligen klart av artikel 33m.1 i förordning nr 1257/1999 att stödbeloppen för förtidspensionering beräknas med hänsyn till storleken på den mjölkkvot som tillkommer företaget, vilket bekräftar att kriteriet avseende mjölkkvoten är av avgörande betydelse för att erhålla ett sådant stöd.
- 64 Republiken Litauen har genom den andra grundens andra del gjort gällande att tribunalen, i punkterna 75–79 i den överklagade domen, inte beaktade den bevisning som hade lagts fram och som visade att tilldelningen av mjölkkvoter till litauiska jordbrukare styrkte att dessa saluförde mjölk och födde upp ett lämpligt antal djur.
- 65 Klaganden har i detta avseende för det första gjort gällande att denna bevisning återfinns i punkt 38.1 i dess ansökan i första instans och i punkterna 21 och 33 i dess replik i första instans.
- 66 Republiken Litauen har vidare gjort gällande att tribunalen inte beaktade dess svar på de frågor som tribunalen ställt som en åtgärd för processledning, trots att det i dessa svar angavs nio kriterier som visade att de berörda jordbrukarna hade uppburit inkomster från sin produktion och att de således hade bedrivit yrkesmässigt jordbruk.
- 67 Republiken Litauen har även hävdatt att den, i motsats till vad tribunalen angav i punkterna 76–78 i den överklagade domen, klart har besvarat frågan huruvida enbart den omständigheten att jordbrukaren finns med i databasen avseende mjölkkvoter innebär att vederbörande ska anses bedriva yrkesmässigt jordbruk. Republiken Litauen har i detta avseende gjort gällande att den i sitt svar vid tribunalen uttryckligen angav att "[den] under hela samarbetsprocessen med kommissionen har hävdatt att förekomsten av en inskrivning i databaserna utgör en tillräcklig grund för att bekräfta att det faktiskt har bedrivits yrkesmässigt jordbruk. ..."
- 68 Slutligen anser Republiken Litauen, i motsats till vad tribunalen angav i punkt 79 i den överklagade domen, att det fanns andra argument till stöd för dess ståndpunkt att inskrivningen av en jordbrukare i databasen för mjölkkvoter var relevant för att avgöra huruvida det i fråga om den berörda jordbrukaren rörde sig om yrkesmässigt jordbruk. Tribunalen borde således även ha beaktat de kompletterande argument som klaganden bland annat anfört i sina svar på tribunalens frågor, vilka visade att 43 procent av de litauiska producenterna inte hade tilldelats någon mjölkkvot, vilket bekräftade den kontroll som de litauiska myndigheterna hade gjort av att den berörda jordbrukaren faktiskt hade deltagit i marknaden och hade uppburit inkomster.
- 69 Kommissionen har bestritt att dessa argument är välgrundade.

Domstolens bedömning

- 70 Enligt domstolens fasta praxis följer det av artikel 256.1 andra stycket FEUF och artikel 58 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol att domstolen varken är behörig att fastställa de faktiska omständigheterna eller, i princip, att bedöma den bevisning som tribunalen har godtagit till stöd för dessa omständigheter. Om bevisupptagningen har skett på ett riktigt sätt och de allmänna rättsprinciper och processuella regler som är tillämpliga i fråga om bevisbördan och bevisningen har iakttagits, är det tribunalen ensam som ska bedöma vilket värde som uppgifterna i målet ska tillmätas. Denna bedömning utgör således inte, med undantag för de fall då bevisningen har missuppfattats, en rättsfråga som ska prövas av domstolen.
- 71 En sådan missuppfattning föreligger när bedömningen av den befintliga bevisningen framstår som uppenbart felaktig utan att någon ny bevisning har beaktats. Det ska emellertid utifrån handlingarna i målet vara uppenbart att tribunalen missuppfattat bevisningen eller de faktiska omständigheterna, utan att domstolen behöver göra en ny bedömning därav. När en klagande har gjort gällande att tribunalen har missuppfattat bevisningen har vederbörande dessutom en skyldighet att exakt ange vilka omständigheter som tribunalen har missuppfattat och visa de bedömningsfel som klaganden anser har föranlett denna missuppfattning hos tribunalen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 19 september 2019, Polen/kommissionen, C-358/18 P, ej publicerad, EU:C:2019:763, punkt 45 och där angiven rättspraxis).
- 72 Klaganden har, genom den grund som har rubriken ”Missuppfattning av de faktiska omständigheterna” och som kan sammanfattats som så att ”tribunalen missuppfattade de faktiska omständigheterna när den i punkterna 74–79 i den överklagade domen fann att den litauiska regeringen inte hade visat att innehavet av en mjölkkvot innebar att sökanden bedrev yrkesmässigt jordbruk, vilket inte motsvarade de handlingar i målet som hade getts in till tribunalen”, gjort gällande att tribunalen missuppfattade bevisningen i två avseenden.
- 73 Vad för det första gäller påståendet om att bevisningen har missuppfattats i punkt 74 i den överklagade domen, när det gäller tribunalens slutsats att kommissionen kunde anse att systemet med mjölkkvoter inte var kopplat till åtgärder för landsbygdsutveckling, såsom åtgärden för förtidspension, kan detta påstående inte godtas.
- 74 Det framgår nämligen av denna punkt i den överklagade domen, jämförd med punkt 73 i samma dom, att tribunalen endast konstaterade att även om de två handlingar som åberopats av Republiken Litauen avsåg systemet med mjölkkvoter, visade de emellertid inte att funktionen med databasen avseende mjölkkvoter hade omfattats av den revision som genomfördes den 20–24 april 2009 inom ramen för åtgärden för förtidspension och att kommissionen följaktligen hade haft kännedom om sambandet mellan systemet med mjölkkvoter och stödåtgärden för förtidspension. Det var således inom ramen för utövandet av sin exklusiva behörighet att pröva bevisningen som tribunalen, i punkt 74 i den överklagade domen, drog slutsatsen att kommissionen kunde anse att systemet med mjölkkvoter inte hade något samband med åtgärder för landsbygdsutveckling, såsom åtgärden för förtidspension.
- 75 Tribunalen gjorde sig därigenom inte skyldig till någon missuppfattning av de faktiska omständigheterna eller bevisningen.
- 76 Vad för det andra gäller Republiken Litauens invändning att tribunalen, i punkterna 75–79 i den överklagade domen, missuppfattade bevisningen genom att inte beakta omständigheter som var avsedda att visa att de litauiska jordbrukarna var tvungna att bevisa att de saluförde mjölk för att kunna tilldelas en mjölkkvot, kan den inte godtas.

- 77 Det ska nämligen påpekas att den andra grundens andra del i själva verket avser att tribunalen inte beaktade den bevisning som klaganden lade fram vid den. Det är emellertid tillräckligt att konstatera att tribunalen, såsom framgår av punkt 54 i förevarande dom, i punkterna 75–81 i den överklagade domen beaktade all den bevisning som klaganden hade lagt fram. Invändningen kan således inte godtas.
- 78 Av det anförda följer att överklagandet inte kan vinna bifall såvitt avser den andra grunden.
- 79 Eftersom överklagandet inte kan vinna bifall på någon av de två grunder som Republiken Litauen har anfört till stöd för sitt överklagande, ska överklagandet ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 80 Enligt artikel 138.1 i domstolens rättegångsregler, som enligt artikel 184.1 i samma regler ska tillämpas i mål om överklagande, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Litauen ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Litauen har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (nionde avdelningen) följande:

- 1) Överklagandet ogillas.**
- 2) Republiken Litauen ska ersätta rättegångskostnaderna.**

Underskrifter